

Magdalena Rzewuska

Sprawozdanie z Konferencji Naukowej "50 lat Kodeksu cywilnego : sens i nonsens rekodyfikacji prawa cywilnego", Kraków 15-16 kwietnia 2014 r.

Studia Prawnoustrojowe nr 28, 397-399

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Sprawozdania

Sprawozdanie z Konferencji Naukowej „50 lat Kodeksu cywilnego. Sens i nonsens rekodyfikacji prawa cywilnego”, Kraków, 15–16 kwietnia 2014 r.

W dniach 15–16 kwietnia 2014 r. odbyła się w Krakowie konferencja naukowa z okazji 50-lecia uchwalenia ustawy – Kodeks cywilny, zorganizowana przez Instytut Prawa Prywatnego Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego oraz Zakład Prawa i Postępowania Cywilnego Uniwersytetu Opolskiego. W skład Komitetu Organizacyjnego weszły następujące osoby: prof. n. dr hab. Piotr Stec (WPiA Uniwersytet Opolski), prof. n. dr hab. Mariusz Załucki (WPAiSM Krakowska Akademia), dr Joanna Kozińska (WPiA Uniwersytet Opolski) oraz dr Agnieszka Kubiak-Cyrul (WPAiSM Krakowska Akademia). Sekretarzem konferencji był dr Jakub Biernat (WPAiSM Krakowska Akademia). W spotkaniu wzięło udział ponad stu przedstawicieli nauki prawa cywilnego z różnych ośrodków akademickich.

Pierwszy dzień konferencji rozpoczął się od wygłoszenia tzw. referatów wprowadzających. Wystąpienia te zostały podzielone na trzy sesje. Pierwsza sesja, której przewodniczył prof. n. dr hab. Mariusz Załucki, dotyczyła części ogólnej kodeksu cywilnego oraz zobowiązań. Niezwykle interesujące referaty w tej części wygłosili: prof. n. dr hab. Piotr Stec z Uniwersytetu Opolskiego, prof. n. dr hab. Dariusz Szostek z Uniwersytetu Opolskiego oraz dr Marlena Pecyna z Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Pierwszy z referentów, a mianowicie prof. n. dr hab. Piotr Stec, opowiedział się przeciwko wprowadzeniu w życie nowego kodeksu cywilnego. Wskazał, iż obecnie obowiązująca ustawa przetrwała kilka ustrojów oraz rewolucję technologiczną. Jest to narzędzie, które możemy dostosować prawie do każdej sytuacji. Zdanie przeciwne wyraził z kolei prof. n. dr hab. Dariusz Szostek, który uznał za konieczne dokonanie harmonizacji części ogólnej k.c. na poziomie europejskim. W jego opinii bolączką obecnych rozwiązań prawnych są minimalistycznie i w niewystarczający sposób uregulowane kwestie związane z tzw. światem cyfrowym. Równocześnie profesor przyznał, iż dobra wykładnia jest w stanie zastąpić rekodyfikację. Trzecia prelegentka, dr Marlena Pecyna, wygłosiła interesujący referat pt. *Założenia regulacji zobowiązań w projekcie nowego k.c.*

Po ww. wystąpieniach rozpoczęła się burzliwa dyskusja. Głos w niej zabrał m.in. prof. n. dr hab. Andrzej Śmieja, który zaapelował, by pamiętać, że k.c. musi

współgrać z k.p.c. Dr Cybula z kolei zadał pytanie, czy Komisja Kodyfikacyjna Prawa Cywilnego korzysta w swoich pracach z badań socjologicznych? Na tak postawione pytanie dr Marlena Pecyna odpowiedziała: „wydaje się, że nie”.

Kolejna sesja, której moderatorem był prof. n. dr hab. Piotr Stec, poświęcona została tematyce praw rzeczowych i do rzeczowych podobnych. Pierwszy referat wygłosiła prof. n. dr hab. Anna Machnikowska. W swoim wystąpieniu podała liczne kontrargumenty przeciwko zarzutom kierowanym do prawa własności, użytkowania wieczystego oraz ograniczonych praw rzeczowych.

Zdaniem drugiej referentki, dr hab. Magdaleny Habdas, zarówno hipoteka, jak i zastaw rejestrowy powinny zostać uregulowane w kodeksie. Dosyć sceptycznie prelegentka odniosła się do instytucji prawa zabudowy, przestrzegając, że koncepcja ta może się nie sprawdzić w praktyce.

Jako trzeci wystąpił prof. zw. dr hab. Janusz Szwaja, który zwrócił przede wszystkim uwagę na to, że w k.c. brakuje pojęcia własności intelektualnej. W związku z powyższym należałoby wyraźnie zasignalizować, że istnieje własność intelektualna, a po wtóre wprowadzić przepisy z nią związane do poszczególnych ksiąg k.c.

Ostatnie wystąpienie w tej sesji zaprezentował prof. zw. dr hab. Marian Kepiński i opowiedział się jednoznacznie za koniecznością uchwalenia nowego k.c.

Kolejna sesja, której przewodniczył prof. n. dr hab. Dariusz Szostek, dotyczyła problematyki prawa rodzinnego i spadkowego. Jako pierwszy wystąpił prof. n. dr hab. Jacek Mazurkiewicz i stanowczo stwierdził, że w prawie rodzinnym należy dokonać wielu zmian. Zdaniem profesora pojawia się potrzeba umów rozwodowych u rejentów, a nierównoprawne traktowanie wyznań jest paradoksem. Konkluzja prelegenta: „rodzinne do remontu”. Z kolei dr hab. Monika Jagielska zastanawiała się, czy stworzenie nowego k.r.o. jest możliwe ze względu na istotny problem polityczny z tym związany. Referentka uznała za zasadne uporządkowanie k.r.o., wprowadzenie w nim pewnych zmian, jednocześnie wskazując, że na nowy k.r.o. jest jeszcze za wcześnie.

Następne wystąpienia poświęcone zostały prawu spadkowemu. Jako pierwszy głos zabrał prof. n. dr hab. Mariusz Załucki, którego zdaniem transformacja ustrojowa, jeśli w ogóle dotknie prawa spadkowego, to na pewno w niewielkim stopniu. Referent opowiedział się za koniecznością dokonania zmian w prawie spadkowym, zwracając przy tym uwagę, że pilnej zmiany wymaga przede wszystkim forma testamentu. Profesor podkreślił, że jest przeciwnikiem rekodyfikacji prawa cywilnego.

Drugi z kolei prelegent, dr Maciej Rzewuski, wygłosił ciekawy referat pt. *Konwersja testamentu*. W jego opinii konwersję testamentu należy postrzegać jako zabieg interpretacyjny, polegający na zakwalifikowaniu zachowania spadkodawcy jako ważnego rozrządzenia *mortis causa*, mającego wywołać zamierzone przez testatora skutki prawne. Doktor wskazał przy tym, że za takim rozumieniem konwersji testamentu wydaje się przemawiać zasada swobody testowania.

Po niezwykle interesujących wystąpieniach rozpoczęto obrady w czterech panelach równoległych. Pierwszemu, zatytułowanemu *Legis actio et industria*, prze-

wodniczył prof. n. dr hab. Piotr Stec, drugiemu pt. *Ex contractu* – dr hab. Monika Jagielska, trzeciu pt. *Ex delicto* moderował prof. n. dr hab. Dariusz Szostek, a czwartemu pt. *Ius in rem* – prof. n. dr hab. Anna Machnikowska. Łącznie we wszystkich tych panelach wygłoszono ponad trzydzieści referatów. Wśród prelegentów znaleźli się m.in. prof. n. dr hab. Andrzej Śmieja (Uniwersytet Wrocławski) z referatem pt. *Z problematyki składania i odwoływania oświadczeń woli*, dr Michał Chajda (Uniwersytet Rzeszowski) z referatem pt. *Problemy uregulowania kodeksowego zobowiązań pieniężnych*, dr Joanna Kozińska (Uniwersytet Opolski) z referatem pt. *Koncepcja odrębnych od gruntu przedmiotów własności-analiza na tle obecnego stanu prawnego oraz propozycji zmian legislacyjnych w prawie rzeczowym*, prof. dr hab. Elwira Marszałkowska-Krześ, dr hab. Izabella Gil (Uniwersytet Wrocławski) z referatem pt. *Znaczenie i skutki zabezpieczeń rzeczowych w przypadku ogłoszenia upadłości*, dr Katarzyna Dadańska (Uniwersytet Szczeciński) z referatem pt. *Timeshare po kodyfikacji i dekodyfikacji kodeksu cywilnego-wnioski de lege lata i de lege ferenda*, mgr Iwona Ramus (Wyższa Szkoła Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych w Kielcach) z referatem pt. *Perspektywy rozwoju zabezpieczeń rzeczowych*. Każdy panel kończył się burzliwą dyskusją.

W drugim dniu konferencji obradowano w trzech panelach równoległych, zatytułowanych kolejno: *Dignitas hominis*, *Nulla humana potestas*, *In pulverem revertaris*. Tego dnia wygłoszono ponad 20 referatów. Obrady zakończyło interesujące wystąpienie prof. zw. dr. hab. Andrzeja Mączyńskiego (Uniwersytet Jagielloński) pt. *Optymalna wizja polskiego kodeksu cywilnego*.

Opisywana konferencja została poświęcona niezwykle istotnej, a zarazem trudnej problematyce. Pomimo burzliwej dyskusji na temat sensu i nonsensu rekodyfikacji prawa cywilnego, obrady nie zakończyły się wypracowaniem jednolitego stanowiska w tej materii. Uczestnicy konferencji podzielili się w tym zakresie na dwie grupy: zwolenników i przeciwników rekodyfikacji prawa cywilnego. Z całą pewnością warto zachęcić do publikacji pokonferencyjnej, która powinna ukazać się niebawem.

Magdalena Rzewuska